

Briselē, 2023. gada 12. maijā
(OR. en)

9190/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0053(COD)

TRANS 184
CODEC 818

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	6795/23 + ADD 1
Temats:	Gatavošanās Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomes 2023. gada 1. jūnija sanāksmei Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par vadītāju apliecībām, kā arī ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2561 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK un Komisijas Regulu (ES) Nr. 383/2012 – politikas debates

1. Padomes (Transports) sanāksmē 2023. gada 1. jūnijā ministri tiks aicināti rīkot politikas debates par vadītāju apliecību direktīvas ¹ ceturto reformu. Prezidentvalsts ir sagatavojusi informatīvu dokumentu (pielikumā), tajā ietverot jautājumus, kuru mērķis ir palīdzēt strukturēt diskusiju.

¹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par vadītāju apliecībām, kā arī ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2561 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK un Komisijas Regulu (ES) Nr. 383/2012 (ST 6795/23 + ADD 1).

2. Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta ņemt vērā šīs piezīmes pielikumā izklāstīto prezidentvalsts informatīvo dokumentu un pārsūtīt to Padomei minētajām politikas debatēm.
-

Vadītāju apliecību direktīvas ceturrtā reforma
Transporta ministru politikas debates Padomes (TTE) sanāksmē
2023. gada 1. jūnijā

Vispārīga informācija

Noteikumi par vadītāju apliecībām ir joma, kurā, sākot no 1980. gada ar Pirmo direktīvu par vadītāju apliecībām, notiek pakāpeniska saskaņošana ES līmenī. Pēdējā būtiskā reforma, t. i., trešā reforma 2006. gadā, dalībvalstīs bija jāpiemēro, līdz 2013. gada janvārim to transponējot valsts tiesību aktos. Priekšlikumu direktīvu aizstāt, veicot ceturto reformu, Komisija pēc izvērtēšanas ² un ietekmes novērtējuma ³ pieņēma 2023. gada 1. martā kā daļu no ceļu satiksmes drošības tiesību aktu kopuma.

ES ieviešanās vispārīgie mērķi ir uzlabot ceļu satiksmes drošību un atvieglot personu brīvu pārvietošanos. Konkrēti iesaistes pasākumi attiecas uz praktiski visiem pašreizējās direktīvas tematiem, jo īpaši uz braukšanas prasmju, zināšanu un pieredzes uzlabošanu, bīstamas uzvedības samazināšanu, atbilstīgas transportlīdzekļu vadītāju fiziskās un garīgās piemērotības pārbaudi, pasākumiem pret viltošanu un "vadītāja apliecību pirkšanu", administratīvās sadarbības sistēmu un brīvas pārvietošanās šķēršļu novēršanu, tostarp vienkāršojot administratīvos procesus un prasības.

Padomes darba sagatavošanas struktūras priekšlikumu sāka izskatīt 2023. gada 8 martā.

Prezidentvalsts ir sākusi darbu pie kompromisa priekšlikumiem ⁴.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām novērtējums, SWD(2022) 17 final, papildināts ar 2021. gada jūnijā veiktu ārēju pētījumu.

³ ST 6795/23 ADD 2 un 3.

⁴ Koncentrēšanās uz "3. un 4. kopumu", kas aptver 8. un 10.–18. pantu un ar tiem saistītos pielikumus.

Satiksmes drošība

Padomes 2017. gada secinājumos par ceļu satiksmes drošību ⁵, ar ko apstiprina tā saukto "Vallettas deklarāciju", ir formulētas dalībvalstu saistības dažādās darbības jomās, lai turpinātu uzlabot ceļu satiksmes drošību, un tiek sekmēts Komisijas ceļu satiksmes drošības politikas satvars 2021.–2030. gadam ⁶, kurā Komisija atkārtoti apņēmas sasniegt ES vidēja termiņa mērķi līdz 2030. gadam samazināt nāves gadījumus un smagus ievainojumus par 50 % salīdzinājumā ar 2020. gadu, un atkārtoti tiek uzsvērts vērienīgais mērķis līdz 2050. gadam panākt, lai uz ES ceļiem bojāgājušo cilvēku skaits būtu tuvu nullei un lai uz ES ceļiem nebūtu smagu traumu ("nulles vīzija").

Vadītāja apliecību direktīva ir svarīgs šīs stratēģijas pīlārs un viens no tiem, kas ES pilsoņiem ir vislabāk pamanāms.

Jauni vai saskaņoti elementi ietver sekojošo:

- jauniem transportlīdzekļu vadītājiem paredzēts vismaz divus gadus ilgs pārbaudes laiks, kas attiecas uz visu kategoriju vadītāju apliecībām un ir saistīts ar pastiprinātu pārbaudi (jo īpaši saistībā ar transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā);
- transportlīdzekļa vadīšanas pieredzes iegūšanai paredzēta automobiļu un kravas transportlīdzekļu vadīšana no 17 gadu vecuma ar pavadošo personu;
- motociklu un vieglo automobiļu regulārās atjaunošanas perioda pagarināšana līdz 15 gadiem, taču ar pārtraukumu 70 gadu vecumā biežākai vadīšanas piemērotības novērtēšanai;
- veselības aprūpes resursu koncentrēšana ar prasību veikt veselības pašnovērtējumu kā pasākumu, kas ļauj noteikt nepieciešamību veikt medicīnisko pārbaudi pirms vieglo automobiļu un motociklu vadītāja apliecības saņemšanas;
- ES līmeņa (Komisija) lēmums par to, ka trešās valsts ceļu satiksmes drošības līmenis ir līdzvērtīgs, un līdz ar to tiek pilnībā atzīta to vadītāju apliecību apmaiņa.

⁵ 8666/1/17 REV 1, pieņemts 2017. gada 8. jūnijā.

⁶ Turpmākie pasākumi virzībā uz "nulles vīziju" (SWD(2019)283 final),

Tehnoloģiska atjaunināšana un digitalizācija

Tāpat kā iepriekšējās reformās, pašreizējie noteikumi ir jāatjaunina, ņemot vērā tehnoloģisko attīstību. Šie centieni ietver šādus elementus:

- vieglo automobiļu vadīšanas apliecība, kas pēc diviem gadiem automātiski kļūst derīga smagāku ar alternatīvu degvielu darbināmu automobiļu vadīšanai;
- vieglāka piekļuve automašīnām ar manuālo pārnēsunkārbi, ja apmācība notiek ar transportlīdzekli, kam ir automātiskā pārnēsunkārba;
- teorētisko testu paplašināšana, kas aptver attieksmi pret neaizsargātiem satiksmes dalībniekiem, riskus, kas saistīti ar tāda transportlīdzekļa vadīšanu, kam ir pilnveidotas vadītājam asistējošas sistēmas, zināšanas par tādu transportlīdzekļu drošību, kas darbināmi ar alternatīvu degvielu, un tādu braukšanas veidu, kas ierobežo emisijas;
- simulatoru izmantošana praktiskai reakcijas pārbaudei bīstamās situācijās.

Priekšlikuma galvenā modernizācijas iezīme ir obligāta tādas digitālās vadītāja apliecības ⁷ ieviešana, kurai vajadzētu būt datorizētai un pārbaudītai elektroniski. Šādas apliecības specifikācijas būtu jāizstrādā kopā ar Eiropas digitālās identitātes maku, lai visās dalībvalstīs verificētu ES digitālo identifikāciju, ar mērķi aptvert tiešsaistes pakalpojumus, mobilitāti un vadītāja apliecības, veselības aprūpi, izglītību, digitālās finanses un ceļošanas apliecinājuma dokumentus. Saistītie priekšlikumi ir gaidāmi 2023. gada beigās. Digitālās apliecības turētājam vajadzētu būt iespējai šādu apliecību Savienībā atjaunot vai apmainīt, izmantojot digitālo pakalpojumu portālu, ko nodrošina dalībvalstis. Digitālajai vadītāja apliecībai ir jābūt izsniedzamās vadītāja apliecības standartam, tomēr iedzīvotājiem ļaujot izvēlēties pieprasīt fizisku vadītāja apliecību vai abas.

⁷ Turpmāk – mobilā vadītāja apliecība – saskaņā ar attiecīgo ISO standartu.

Jautājumi:

1. Kā, jūsuprāt, Vadītāja apliecību direktīva var vēl vairāk veicināt ceļu satiksmes drošības uzlabošanu Savienībā?
 2. Kāds ir jūsu viedoklis par prasību veikt veselības pašnovērtējumu pirms vadītāja apliecības izdošanas vai atjaunošanas?
 3. Vai priekšlikums nodrošina pareizos elementus attiecībā uz digitalizāciju un pielāgošanos tehnoloģiju attīstībai? Attiecībā uz digitālajām vadītāja apliecībām – kas, jūsuprāt, būtu jāuzskata par galvenajiem elementiem to izstrādē un īstenošanā (piemēram, saistībā ar ES standartiem, kontrolējamību, pakāpenisku ieviešanu un fizisko apliecību pakāpenisku aizstāšanu)?
-